

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.001.04.2021

Pan
Andrzej Pruszkowski
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie
ul. Obywatelska 4
20-092 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na wsparcie dla uprawnionych podmiotów na ochronę miejsc pracy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, 20-092 Lublin, ul. Obywatelska 4 (dalej: WUP lub Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Pruszkowski, Dyrektor WUP, od 28 maja 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Barbara Koszałka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LLU/21/2021 z 1 lutego 2021 r. (akta kontroli str. 1-5)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, rzetelności i gospodarności wykorzystania przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie dotacji celowej z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (dalej: FGŚP lub Fundusz) na wypłatę:</p> <ul style="list-style-type: none">– wsparcia dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy, poprzez dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy oraz na opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne należnych od pracodawcy, o którym mowa w art. 15g ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²;– świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy, poprzez dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy w związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 oraz na opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne należnych od pracodawcy, o których mowa w art. 15gg ust. 1 i 2 ustawy o COVID-19.
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny były ustalenia dokonane w wyniku szczegółowej analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji celowych z FGŚP na podstawie próby wniosków o udzielenie wsparcia i świadczeń na ochronę miejsc pracy, złożonych do WUP przez przedsiębiorców.</p> <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. „Opis ustalonego stanu faktycznego”.</p>

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. poz. 1842, ze zm., dalej: ustawa o COVID-19.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez WUP dotacji celowej z FGŚP.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w wykorzystaniu przez WUP środków finansowych FGSP na udzielenie przedsiębiorcom wsparcia i świadczeń na ochronę miejsc pracy. Na podstawie badanej próby 115 wniosków złożonych przez przedsiębiorców ustalono, że były one rozpatrywane przez Urząd bez zbędnej zwłoki oraz prawidłowo weryfikowane pod względem spełniania kryteriów wsparcia. Wyплаты środków dokonywano w transzach odpowiadających ilości miesięcy wskazanych we wniosku. Prawidłowo weryfikowano rozliczenia przekazywane przez beneficjentów.

Stwierdzona nieprawidłowość, polegająca na nienaliczaniu odsetek za zwłokę z tytułu nieterminowego zwrotu niewykorzystanych kwot wsparcia, nie miała wpływu na ocenę prawidłowości wykorzystania dotacji przez WUP.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przez WUP

W 2020 r. na wypłatę świadczeń na podstawie art. 15g i 15gg ustawy o COVID-19 WUP otrzymał dotację z FGŚP w łącznej kwocie 337 121,1 tys. zł. W ramach przyznanego limitu Urząd przekazał uprawnionym podmiotom 150 249,3 tys. zł na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych przestoje ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy oraz 206 684,1 tys. zł⁴ – na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestoje ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy. Wsparciem udzielonym na podstawie art. 15g ustawy o COVID-19 objętych zostało 3 711 pracowników za czas przestoju ekonomicznego i 31 973 pracowników z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy, zaś na podstawie art. 15gg ww. ustawy – 44 535 pracowników.

(akta kontroli str. 6-7, 17)

1. Wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy (art. 15g ust. 1 i 2 ustawy o COVID-19)

Opis stanu
faktycznego

1.1. W 2020 r. do Urzędu wpłynęło 2 793 wniosków przedsiębiorców o dofinansowanie ze środków Funduszu wynagrodzeń pracowników objętych przestoje ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy oraz na opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne należnych od pracodawcy, w tym 2 484 w wersji elektronicznej i 309 w wersji papierowej. WUP zapewnił możliwość składania przedsiębiorcom wniosków w formie papierowej w siedzibie Urzędu. Dyrektor WUP wyjaśnił, że przepisy art. 15g ustawy o COVID-19 nie regulowały sposobu składania wniosków o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP, tym samym dopuszczalne były obie formy składania wniosków (papierowa i elektroniczna), wybór sposobu składania wniosku należał do wnioskodawców.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Uprawnionym podmiotom wypłacono środki finansowe w wysokości ogółem 356 933,4 tys. zł, różnica w stosunku do kwoty otrzymanej dotacji z FGŚP wynika z przyznawania wsparcia ze środków zwróconych przez przedsiębiorców.

Do końca 2020 r. Urząd rozpatrzył 2 788 wniosków (2 479 elektronicznych i 309 papierowych), z tego 883, tj. 31,7% pozytywnie (829 elektronicznych i 54 papierowych) oraz 1905, tj. 68,3% negatywnie. Na dzień 31 grudnia 2020 r. nie rozpatrzono pięciu wniosków, które wpłynęły do Urzędu w ostatnich dniach grudnia. Odmowy przyznania wsparcia dokonywano w formie pisemnej, poza jednym przypadkiem, w którym przedsiębiorca został powiadomiony o negatywnym rozpatrzeniu wniosku telefonicznie. Do WUP nie wpływały skargi z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków oraz wypłaty wsparcia.

(akta kontroli str. 18-24, 34-35)

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. podpisano 883 umowy, a kwota wypłaconego na ich podstawie wsparcia dla przedsiębiorców stanowiła 150 249,3 tys. zł. Niewykorzystane przez przedsiębiorców środki finansowe w wysokości 20 132,8 tys. zł wynikały ze złożonych rozliczeń lub rezygnacji z dalszego dofinansowania i zostały zwrócone do Urzędu. Zobowiązania z tytułu podpisanych umów na koniec 2020 r. wynosiły 31 tys. zł i stanowiły niewypłacone wsparcie, wynikające z wniosków zaakceptowanych pod koniec 2020 r.

(akta kontroli str. 6-7, 17, 24)

Nie stwierdzono przypadków wykorzystania przyznanego wsparcia niezgodnie z przeznaczeniem. W 2020 r. Urząd nie przeprowadzał kontroli w zakresie prawidłowości wydatkowania środków Funduszu na wypłatę świadczeń. Według wyjaśnień Dyrektora, nie zidentyfikowano przesłanek do wszczęcia takiej kontroli.

(akta kontroli str. 18-23)

1.2. Szczegółowym badaniem objęto 55 wniosków o dofinansowanie w kwocie ogółem 11 087,5 tys. zł, złożonych na podstawie art. 15g ustawy o COVID-19, w tym:

– 10 wniosków na kwotę 293,7 tys. zł, niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia. Wnioski zostały przez WUP rozpatrzone w terminie od 2 do 10 dni kalendarzowych (od 2 do 7 dni roboczych) od daty ich wpływu do Urzędu. Powiadomienia o braku akceptacji wniosku (telefoniczne, w formie papierowej oraz za pomocą poczty elektronicznej) kierowano do przedsiębiorców w dniu rozpatrzenia wniosków. Brak akceptacji wynikał z błędów formalnych we wnioskach. W jednym przypadku przedsiębiorca anulował wniosek przed rozpatrzeniem tego wniosku przez Urząd.

(akta kontroli str. 34-44)

– 5 wniosków na kwotę 45,1 tys. zł, nierozpatrzonych⁵ na dzień 31 grudnia 2020 r. Wnioski wpłynęły do WUP w dniach od 22 do 31 grudnia 2020 r. Trzy wnioski zostały rozpatrzone przez Urząd w 2021 r. (w terminie do 16 dni roboczych od daty ich wpływu do WUP), a dwa – anulowane przez przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 25-33)

– 40 wniosków zaakceptowanych na kwotę 10 748,7 tys. zł (20 w wersji elektronicznej na kwotę 8 982,8 tys. zł i 20 w wersji papierowej na kwotę 1 765,9 tys. zł). Wnioski elektroniczne zostały przez WUP rozpatrzone w terminie od 1 do 11 dni kalendarzowych (od 1 do 7 roboczych) od daty ich wpływu do Urzędu. Z 20 objętych badaniem wniosków papierowych 18 rozpatrzono w terminie od 3 do 12 dni kalendarzowych (od 3 do 8 roboczych) od daty wpływu do WUP, 1 – w terminie 25 dni kalendarzowych (17 roboczych), 1 – w terminie 63 dni kalendarzowych (43 roboczych). Rozpatrzenie przez WUP

⁵ Były to wszystkie wnioski nierozpatrzone do końca 2020 r.

wniosku po ponad dwóch miesiącach od daty jego wpływu do Urzędu spowodowane było oczekiwaniem na udzielenie odpowiedzi przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: MRiPS) w sprawie uznania spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej za przedsiębiorcę.

(akta kontroli str. 45-94)

Weryfikacja wniosków w zakresie spełnienia kryteriów wsparcia przez przedsiębiorców dokonywana była przez pracowników Urzędu pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz formalno-prawnym. Wnioski zaakceptowane pracownicy sygnowali swoimi podpisami. Według wyjaśnienia Dyrektora WUP, weryfikacja odbywała się na podstawie analizy: informacji zawartych we wnioskach i oświadczeniach składanych przez wnioskodawców, załączonych do wniosków dokumentów, a także – zapisów w KRS lub CEIDG. Weryfikacja dotyczyła w szczególności spełnienia ustawowych przesłanek uprawniających do wypłaty świadczeń (np. procent i okres spadku obrotów, okres objęty dofinansowaniem), kompletności wymaganych załączników, zgodności wnioskowanej kwoty z wyliczeniami wynikającymi z załączonego wykazu pracowników (w przypadku braku wykazu pracowników weryfikowano, czy wnioskowana kwota nie przekracza górnej, ustawowo określonej, granicy dofinansowania) oraz oświadczenia dotyczącego korzystania ze wsparcia ZUS. Na podstawie zapisów w KRS oraz CEIDG weryfikowano byt prawny wnioskodawcy, uprawnienie do złożenia podpisu pod wnioskiem, brak zawieszenia działalności gospodarczej oraz brak prowadzonego w stosunku do wnioskodawcy postępowania upadłościowego.

(akta kontroli str. 18-23, 63-67, 85-87)

Wypłaty wsparcia przedsiębiorcom dokonywano na warunkach określonych w umowach, w transzach odpowiadających liczbie miesięcy dofinansowania określonych we wnioskach. Z 20 badanych zaakceptowanych wniosków papierowych wypłata pierwszej transzy wsparcia w 18 przypadkach nastąpiła w terminie do 14 dni od daty złożenia wniosku w WUP, w 1 przypadku – 25 dnia, w 1 przypadku – 64 dnia od daty złożenia wniosku przez przedsiębiorcę, co wynikało z oczekiwania przez WUP na odpowiedź MRiPS w sprawie dopuszczalności uznania spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej za przedsiębiorcę. Wypłata pierwszej transzy 20 wniosków złożonych elektronicznie nastąpiła w terminie do 15 dni od ich wpływu do WUP.

(akta kontroli str. 45-48, 72-75)

Weryfikacja spełnienia przez przedsiębiorców zobowiązania wypłaty wynagrodzeń pracownikom z otrzymanego wsparcia i odprowadzenia od tych wynagrodzeń należnych składek i zaliczek na podatek dochodowy oraz spełnienia warunków odnośnie do zatrudnienia pracowników, na których otrzymali świadczenie, w okresach pobierania przez pracowników świadczeń finansowych z FGŚP, dokonywana była przez Urząd na podstawie składanych przez przedsiębiorców dokumentów rozliczeniowych. Według wyjaśnień Dyrektora WUP, dokumenty te stanowiły podstawę do stwierdzenia, czy podmiot przeznaczył otrzymane środki na wypłatę wynagrodzeń, odprowadził należne składki i podatki, zatrudniał pracowników, na których otrzymał świadczenia przez okres objęty dofinansowaniem. Stanowiły także element weryfikacji wstępnej, o której mowa w art. 15g ust. 17b pkt 1 ustawy o COVID-19, polegającej w szczególności na analizie kompletności złożonych dokumentów, prawidłowości złożonych przez beneficjentów oświadczeń oraz weryfikacji kwot przekazanych i faktycznie wykorzystanych.

(akta kontroli str. 18-23, 54-61, 76-83)

Z 40 badanych wniosków zaakceptowanych, w 26 przypadkach rozliczenia z wykorzystania wsparcia zostały złożone przez przedsiębiorców w terminie do 30 dni po upływie okresu, na który przyznano świadczenie, a w pozostałych 14 – z opóźnieniem wynoszącym średnio 28 dni. WUP monitorował terminowość rozliczenia wsparcia przez przedsiębiorców i dokonania zwrotu niewykorzystanych środków finansowych, w przypadku stwierdzenia braku rozliczenia lub zwrotu środków kontaktował się z przedsiębiorcą (telefonicznie i mailowo).

Z wsparcia, wypłaconego przez Urząd na podstawie badanych wniosków, w wysokości 10 747,5 tys. zł, przedsiębiorcy dokonali zwrotu niewykorzystanych środków w kwocie ogółem 961,5 tys. zł, w tym w 14 przypadkach z opóźnieniem w stosunku do 30-dniowego terminu określonego w § 5 ust. 1 w zw. z § 3 ust. 1 zawartych umów. W czterech przypadkach z tytułu nieterminowego zwrotu niewykorzystanego przez przedsiębiorców wsparcia w kwocie ogółem 15,3 tys. zł, WUP nie naliczył odsetek.

(akta kontroli str. 45-48, 72-75)

2. Świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy (art. 15gg ust. 1 i 2 ustawy o COVID-19)

2.1. W okresie od czerwca do końca grudnia 2020 r. do WUP wpłynęły 1 962 wnioski o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, tj. na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy oraz na opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne pracowników należnych od pracodawcy. Wszystkie wnioski zostały złożone w formie elektronicznej. Urząd rozpatrzył 1 901 wniosków, w tym 1 393 pozytywnie (tj. 73,3% wniosków rozpatrzonych) i 508 negatywnie (tj. 26,7%). Na koniec roku nierozpatrzonych było 61 wniosków, które wpłynęły do WUP pod koniec grudnia. Do Urzędu nie wpływały skargi z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków oraz wypłaty dofinansowania.

(akta kontroli str. 95)

Kwota wypłaconego w 2020 r. przez WUP uprawnionym podmiotom wsparcia na świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy wynosiła 206 684,1 tys. zł. Niewykorzystane przez podmioty środki finansowe w wysokości 5 126,9 tys. zł wynikały ze złożonych rozliczeń lub rezygnacji z dalszego dofinansowania i zostały zwrócone do WUP. Zobowiązania WUP z tytułu zaakceptowanych wniosków na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiły 4 119,9 tys. zł i stanowiły niewypłacone świadczenia, wynikające z wniosków zaakceptowanych pod koniec roku.

(akta kontroli str. 6-7, 17)

Nie stwierdzono wykorzystania wsparcia niezgodnie z przeznaczeniem. W 2020 r. Urząd nie przeprowadzał kontroli wydatkowania środków Funduszu na wypłatę świadczeń zgodnie z przeznaczeniem. Według wyjaśnień Dyrektora, Urząd nie zidentyfikował przesłanek do wszczęcia kontroli.

(akta kontroli str. 18-23)

2.2. Szczegółowym badaniem objęto 60 wniosków złożonych na podstawie art. 15gg ustawy o COVID-19 o udzielenie wsparcia ze środków FGSP w kwocie ogółem 5 488,1 tys. zł, w tym:

- 10 wniosków na kwotę 212,7 tys. zł niezaakceptowanych do udzielenia dofinansowania. Decyzje administracyjne o braku akceptacji wniosków zostały przez WUP wydane w terminie od 24 do 29 dni kalendarzowych (od 17 do 20 dni roboczych) od daty wpływu wniosków do Urzędu. W przypadku siedmiu wniosków odmowa przyznania dofinansowania

wynikała z wcześniejszego korzystania przez wnioskodawców z pomocy na rzecz ochrony miejsc pracy. W dwóch przypadkach wnioskodawcy anulowali wnioski przed ich rozpatrzeniem przez Urząd, a w jednym – wniosek pozostał bez rozpatrzenia z uwagi na niezłożenie przez wnioskodawcę wyjaśnień w zakresie otrzymanego wsparcia z PUP.

(akta kontroli str. 109-136)

- 10 wniosków w kwocie 184,3 tys. zł nierozpatrzonych na dzień 31 grudnia 2020 r. Wnioski wpłynęły do WUP w dniach od 22 do 31 grudnia 2020 r. Dziewięć wniosków zostało przez WUP rozpatrzonych pozytywnie w terminie do 8 stycznia 2021 r., a jeden – pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na niezłożenie przez podmiot wyjaśnień w zakresie otrzymanego wsparcia z PUP.

(akta kontroli str. 96-108)

- 40 wniosków zaakceptowanych, złożonych w formie elektronicznej do Dyrektora WUP właściwego ze względu na siedzibę podmiotu, w kwocie 5 091,1 tys. zł. Wnioski zostały przez WUP rozpatrzone w terminie od 2 do 14 dni kalendarzowych (od 2 do 10 dni roboczych) od daty ich wpływu do Urzędu.

(akta kontroli str. 137-146)

Na podstawie analizy dokumentacji wniosków i wyjaśnień Dyrektora WUP ustalono, że weryfikację wniosków pod względem spełnienia kryteriów wsparcia przez przedsiębiorcę, określonych w art. 15gg ust. 9 i 10 ustawy o COVID-19, dokumentowano poprzez załączanie aktualnego odpisu z KRS lub CEIDG oraz sygnowanie wniosków zaakceptowanych do realizacji podpisami pracowników, sprawdzających wnioski pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz formalno-prawnym. Natomiast weryfikacja wniosków pod kątem zakazu dofinansowania pracowników, którzy byli objęci wsparciem na podstawie art. 15g ustawy o COVID-19, odbywała się na podstawie złożonego we wniosku przez podmiot oświadczenia o nieubieganiu się o pomoc w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłat na rzecz ochrony miejsc pracy. Oświadczenia i informacje zawarte we wniosku składane były przez podmioty pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń lub zatajenia prawdy.

(akta kontroli str. 18-23, 156-158)

WUP wypłacał środki Funduszu na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy w transzach odpowiadających liczbie miesięcy dofinansowania określonej we wnioskach. Z 40 badanych spraw, w 39 przypadkach wypłata pierwszej transzy wsparcia nastąpiła od 3 do 14 dni od daty złożenia wniosku w WUP, a w jednym przypadku – 18 dnia od daty jego złożenia.

(akta kontroli str. 137-146)

Weryfikacja przez WUP warunku spełnienia przez podmiot otrzymujący świadczenie wymogów, dotyczących wypłaty wynagrodzeń pracownikom oraz zakazu wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika, odbywała się na podstawie przedkładanych przez podmiot dokumentów potwierdzających za każdy miesiąc otrzymanego wsparcia: wypłatę wynagrodzeń pracowników, dokonanie przelewu z tytułu składek ZUS i przelewu z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych. Według wyjaśnień Dyrektora WUP, dokumenty te stanowiły podstawę do stwierdzenia, czy podmiot przeznaczył otrzymane środki na wypłatę wynagrodzeń, odprowadził należne składki w ZUS i podatki do Urzędu Skarbowego, zatrudniał pracowników, na

których otrzymał świadczenia przez okres objęty dofinansowaniem. Stanowiły także element weryfikacji wstępnej, o której mowa w art. 15g ust. 17b pkt 1 w związku z art. 15gg ust. 21 ustawy o COVID-19. Weryfikacja wstępna polegała w szczególności na analizie kompletności, prawidłowości złożonych przez beneficjentów oświadczeń oraz weryfikacji kwot przekazanych i faktycznie wykorzystanych.

(akta kontroli str. 18-23, 149-154)

W przypadku 34 badanych wniosków rozliczenia wykorzystania środków Funduszu na dofinansowanie wsparcia złożone zostały w terminie, tj. do 30 dnia po otrzymaniu ostatniej transzy środków, w pięciu – z opóźnieniem wynoszącym średnio 38 dni. Termin na złożenie jednego rozliczenia przypadał na rok 2021. WUP monitorował terminowość rozliczenia wsparcia przez przedsiębiorców i dokonania zwrotu niewykorzystanych środków finansowych, w przypadku stwierdzenia braku rozliczenia lub zwrotu środków kontaktował się z przedsiębiorcą (telefonicznie i mailowo).

Z wypłaconego przez Urząd wsparcia w wysokości 5 052,7 tys. zł przedsiębiorcy dokonali zwrotu niewykorzystanych środków w kwocie 172,6 tys. zł, z tego w 10 przypadkach z opóźnieniem. W czterech przypadkach z tytułu nieterminowego zwrotu niewykorzystanego przez przedsiębiorców wsparcia w kwocie ogółem 17,7 tys. zł, WUP nie naliczył odsetek.

(akta kontroli str. 137-146)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

WUP nie naliczył odsetek z tytułu nieterminowego zwrotu niewykorzystanego wsparcia udzielonego ośmiu przedsiębiorcom w kwocie ogółem 33,0 tys. zł, tj.:

- wsparcia udzielonego czterem przedsiębiorcom na podstawie art. 15g ustawy o COVID-19. Przedsiębiorcy dokonali zwrotu niewykorzystanych środków w kwocie ogółem 15,3 tys. zł w okresie od września do listopada 2020 r., z opóźnieniem od 16 do 67 dni w stosunku do terminu określonego w § 5 ust. 1 umowy (do 30 dni po upływie okresu na który przyznano świadczenia);
- wsparcia udzielonego czterem przedsiębiorcom na podstawie art. 15gg ustawy o COVID-19 (17,7 tys. zł). Przedsiębiorcy dokonali zwrotu niewykorzystanych środków w kwocie ogółem 17,7 tys. zł w okresie od października do grudnia 2020 r., z opóźnieniem od 31 do 64 dni w stosunku do 30-dniowego terminu określonego w art. 15gg ust. 19 ww. ustawy.

W przypadku wsparcia udzielonego na podstawie art. 15g ustawy o COVID-19 podstawą naliczania odsetek za nieterminowy zwrot niewykorzystanych środków był § 5 ust. 2 umowy o wypłatę świadczeń. Natomiast w przypadku wsparcia udzielonego na podstawie art. 15gg ustawy o COVID-19 podstawę taką stanowi art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶.

Ponadto zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych oraz § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁷, odsetki od należności, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

(akta kontroli str. 45-75, 137-146)

Dyrektor WUP wyjaśnił m.in., że wstępna weryfikacja dokumentacji ma na celu stwierdzenie jej kompletności i zweryfikowanie, czy środki wykazane do zwrotu w dokumentach rozliczeniowych zostały przekazane do WUP, aby beneficjenci nie ponosili wyższych kosztów odsetek w przypadku upływu dłuższych okresów pomiędzy terminem faktycznego dokonania zwrotu środków a upływem terminu do jego dokonania wynikającym z przepisów prawa. Termin „rozliczenie środków” obejmuje swym zakresem przekazanie do WUP dokumentów, o których mowa w § 3 ust. 1 umowy, jak również dokonanie zwrotu niewykorzystanej części środków, o której mowa w § 5 ust. 1 umowy. WUP, w przypadku stwierdzenia, że zwrot niewykorzystanych przez wnioskodawcę środków nastąpił po terminie wynikającym z zawartej umowy, sukcesywnie nalicza stosowne odsetki oraz podejmuje czynności zmierzające do ich wyegzekwowania. W chwili obecnej proces naliczania i dochodzenia zwrotu odsetek jest w toku.

Dyrektor wskazał ponadto, że WUP na etapie wstępnej weryfikacji nie przeprowadzał kontroli, ponieważ nie zaistniały przesłanki do jej wszczęcia. Trzyletni termin na ostateczne zatwierdzenie rozliczenia umożliwia skuteczne dochodzenie ewentualnych roszczeń FGŚP przed upływem terminu ich przedawnienia, w przypadku stwierdzenia obowiązku zwrotu przyznanego wsparcia.

(akta kontroli str. 159-162)

V. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski

Naliczanie przez WUP odsetek od nieterminowego zwrotu niewykorzystanych przez przedsiębiorców i uprawnione podmioty środków wsparcia z FGŚP i ujmowanie w księgach rachunkowych w terminie określonym w przepisach o finansach publicznych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁸ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania

⁸ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 25 marca 2021 r.

Kontroler
Barbara Koszałka
Doradca ekonomiczny

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....

.....